

К.М. КОВБИК, М.А. ГРИЩЕНКО, доктори філософії, доценти,
О.Л. ШЕПЕЛЬ, канд. техн. наук, доцент
Криворізький національний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ТА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НАФТОГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В ЗАХІДНИХ ТА СХІДНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Україна володіє значними розвіданими покладами вуглеводнів, видобуток яких ще з 30-х років минулого століття зосереджувався переважно в Прикарпатті, що дало початок будівництву основних великих газогонів та нафтових магістралей [1]. У довоєнні та післявоєнні роки Україна була одним із основних осередків видобутку вуглеводнів для країн СРСР. Так перед початком Другої світової війни Україна видобула 495,1 млн. м³ газу й на Західній Україні видобували близько 145 млн. м³ газу, а тодішні плани передбачали зростання видобутку до 900 млн м³ у 1940 році. У 1948 році ключовою подією для розвитку промисловості стало відкриття найбільшого на той час Більче - Волинського газового родовища та будівництво газопроводу Дашава — Київ довжиною 509 км, який на той час був найпотужнішим у Європі з пропускною здатністю близько 2 млрд. м³ на рік.

В роботі [2] висвітлені показники по газовим родовищам України, які свідчать про майже повне виснаження родовищ на Прикарпатті та в регіонах Західної України та відпрацьовані поклади в її східній частині. Натомість прогнозні дані [3] станом на 2026 рік показують, що розвідані запаси природного газу становлять приблизно 0,6 трлн. м³, які знаходяться у вже частково виснажених родовищах Східного регіону (Дніпровсько-Донецький басейн) на глибині понад 4000 м [3-5].

Відповідно постає питання про технологічний розвиток нафтогазової промисловості для забезпечення потреб країни. Виснажені родовища, складні геологічні умови залягання та значні глибини (понад 3-4 км) створюють значні технологічні обмеження у веденні технології видобутку. В першу чергу потрібно сфокусуватися на досягненні максимально економічно доцільної технології ведення процесів, а саме вдосконалення існуючих або розробці нових способів буріння свердловин на значні глибини. Зменшення собівартості, скорочення часу на буріння свердловини, зниження питомих витрат на підтримку промислового комплексу - все це формує напрямок розвитку вітчизняної нафтогазової галузі. Як відправна точка пропонується вивчення передового досвіду та дослідження процесів буріння глибоких та надглибоких свердловин у різних регіонах світу з виділенням основних напрямів удосконалення існуючої технології, оскільки вона є однією з основних ціноутворюючих складових на рівні з видобутком (відкачкою) вуглеводнів. Такий напрям розвитку в майбутньому буде корисних не тільки для нафтогазової промисловості, а й для гірничовидобувної промисловості України в цілому, так як велика кількість корисних копалин наразі залишається на недосяжних на даний час глибинах.

Технологічний розвиток, економічна і соціальна доцільність та екологічність, залучення іноземних інвестицій – одні з ключових факторів, що впливають на розвиток нафтогазової промисловості та дасть змогу в перспективі отримати повну або часткову енергетичну незалежність України.

Список літератури

1. Білецький, В. С., & Гайко, Г. І. (2016). Хронологія розвитку нафтогазової промисловості України. Видавництво НТУ «ХПІ».
2. Г., & Даниляк, О. (2020). The gas sector of Ukraine: past and future. Mineral Resources Management, 36(1).
3. Державна комісія України по запасах корисних копалин. (2021). Стан запасів нафти та газу України на кінець 2020 року: Інформаційний бюлетень. ДКЗ.
4. Гончарук, В. В. (2023). Енергетична безпека України: Стан та перспективи нафтогазового сектору. Економіка та прогнозування, (2), 45–62.
5. Нафтогаз України. (2025). Стратегія розвитку видобутку та зберігання вуглеводнів до 2030 року